

Súd: Okresný súd Brezno
Spisová značka: 5C/10/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6319200652
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Hýseková
ECLI: ECLI:SK:OSBR:2020:6319200652.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Brezno, sudkyňou JUDr. Annou Hýsekovou, v právnej veci žalobkyne I. M., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom F., F. XXX/X zast. JUDr. Petrom Šramkom, advokátom, Brezno, Štúrova 51 proti žalovanej U. M., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Q., Q. XXX/X zast. JUDr. Stanislavom Rešutíkom, advokátom, Brezno, M. R. Štefánika 29/36 o zaplatenie 8 892,62 Eur s prísl. takto

rozhodol:

I. Súd konanie v časti o zaplatenie 5 461,-Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 5 461,-Eur od 01. 05. 2018 do zaplatenia z a s t a v u j e.

II. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni 2 366,62 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2 366,62 Eur od 12. 06. 2019 do zaplatenia, to všetko v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

III. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

IV. Žalovanej sa náhrada trov konania voči žalobkyni n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Podanou žalobou sa žalobkyňa pôvodne domáhala voči žalovanej zaplatenia 8 892,62 Eur s príslušenstvom a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnila tým, že podľa rozsudku Okresného súdu Brezno č.k. 8P/85/2011-36 zo dňa 28. 06. 2011 bol otec žalobkyne zaviazaný prispievať na tvorbu úspor sumou 80,-Eur mesačne a podľa rozsudku Okresného súdu Brezno č.k. 8P/55/2016 zo dňa 07. 05. 2016 boli obaja rodičia zaviazaní prispievať na tvorbu úspor žalobkyne na účet č. XXXXXXXXXXXX/XXXX, každý po 40,-Eur mesačne. Otec pravidelne prispieval, ale nie na uvedený účet, pretože ten bol žalovanou protiprávne zrušený a ona založila nový účet. Z oboch účtov žalovaná bez súhlasu súdu vybrala vložené a nasporené finančné prostriedky žalobkyne, ktorá bola v tom čase maloletá. Žalobkyňa nemala na svojom účte nasporené finančné prostriedky v plnej výške, preto podala v roku 2018 ešte ako maloletá prostredníctvom svojho otca trestné oznámenie na žalovanú z dôvodu podozrenia zo spáchania trestného činu. Z výrokovej časti uznesenia OR PZ ČVS: ORP-223/2-VYS-BR-2018 vyplýva, že žalovaná spôsobila žalobkyni škodu najmenej vo výške 8 892,62 Eur tým, že vykonávala výbery z účtu č. XXXXXXXXXXXX/XXXX, a to dňa 08. 02. 2012 vo výške 100,50 Eur, dňa 14. 02. 2012 vo výške 230,15 Eur, dňa 01. 03. 2012 vo výške 201,-Eur, dňa 13. 03. 2012 vo výške 160,80 Eur, dňa 09. 05. 2012 vo výške 30,-Eur, dňa 10. 01. 2013 vo výške 603,-Eur, dňa 18. 01. 2013 vo výške 100,-Eur, 04. 02. 2013 vo výške 160,-Eur, dňa 18. 02. 2013 vo výške 95,47 Eur, dňa 04. 02. 2014 vo výške 703,50 Eur, dňa 04. 02. 2014 vo výške 442,20 Eur a z účtu č. SKXX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX dňa 23. 01. 2017 vo výške 60,-Eur, dňa 06. 03. 2017 vo výške 25,-Eur, dňa 24. 01. 2018 vo výške 360,-Eur, dňa 24. 01. 2018 vo výške 560,-Eur, dňa 02. 03. 2018 vo výške 4 941,-Eur a dňa 30. 04. 2018 vo výške 120,-Eur. Výzvou zo dňa 07. 02. 2018 vyzval právny zástupca v

zastúpení otca vtedy ešte maloletej žalobkyne žalovanú na úhradu dovedy známej sumy 4 901,-Eur, ale bezvýsledne. Preto sa žalobkyňa po nadobudnutí plnoletosti domáhala svojho nároku súdnou cestou. Ako dôkazy označila rozsudok Okresného súdu Brezno č.k. 8P/55/2016-27, uznesenie OR PZ Brezno ČVS: ORP-223/2-VYS-BR-2018, výzvu zo dňa 07. 02. 2018.

2. Žalovaná vo svojom vyjadrení k žalobe uviedla, že žalobkyňa neuviedla skutočnosť, že rozsudok sp.zn. 8P/55/2016zo dňa 05. 04. 2016 bol zmenený rozsudkom č.k. 8P/59/2018-29 zo dňa 10. 05. 2018 vo výroku IV. tak, že aktuálny účet na tvorbu úspor je SKXX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX a vo výroku II. tak, že bola matka povinná dlh na tvorbe úspor maloletej od 07. 05. 2016 do 10. 05. 2018 vo výške 825,28 Eur povinná uhradiť do 05. 11. 2018. Preto namieta tvrdenie, že účet bol protiprávne zrušený. Súd sa v konaní sp.zn. 8P/59/2018 zaoberal aj dlhom na tvorbe úspor a rozhodol o tom vo výroku II. rozsudku. Predložené uznesenie OR PZ svedčí len o tom, že trestné stíhanie bolo zastavené a nie o tom, že žalovaná spôsobila žalobkyňi škodu, čo sa v trestnom konaní nepreukázalo. Preto navrhla žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Ako dôkazy označila spis OS Brezno sp.zn. 8P/59/2018.

3. Žalobkyňa vo vyjadrení k vyjadreniu žalovanej uviedla, že k zmene rozsudku ohľadom čísla účtu došlo na návrh otca v tom čase maloletej žalobkyne. Žaloba nesmeruje k duplikovanému uloženiu povinnosti žalovanej, ale poukazuje na to, že žalovaná neoprávnene vyberala z účtu maloletej finančné prostriedky, ktoré tam vkladal otec maloletej aj samotná žalovaná a tieto mala vrátiť. V trestnom konaní vyšetrovateľ zabezpečil výpisy z účtov maloletej, z ktorých bolo nepochybne zistené, že žalovaná manipulovala s finančnými prostriedkami na účtoch maloletej, neoprávnene vyberala finančné prostriedky, a to že toto konanie nebolo kvalifikované ako trestný čin neznamená, že by tieto podklady nebolo možné použiť ako dôkaz aj v tomto konaní. Žalobkyňa bola v tom čase maloletá, nemala oprávnenie disponovať s účtom ani nemala k dispozícii výpisy z účtov. Ak žalovaná tvrdí, že účet nezrušila neoprávnene, je potrebné uviesť, ktoré ustanovenie právneho predpisu ju oprávňovalo disponovať s účtom maloletej bez súhlasu súdu. Žalovaná viackrát konala ľstivo a neoprávnene, keď po výzve právneho zástupcu a v konaní aj pani sudkyne vložila na účet maloletej finančné prostriedky a následne ich obratom vybrala späť, čo vyplýva z výpisov z účtov. Žalovaná sa vôbec nevyjadrila k tomu, či manipulovala s účtom žalobkyne, či vyberala finančné prostriedky, koľko, kedy. Žalobkyňa sa svojho nároku domáha z titulu náhrady škody resp. vydania bezdôvodného obohatenia a skutočnosť, že nebola preukázaná trestná zodpovednosť neznamená, že nárok žalobkyne nie je oprávnený. Ako dôkazy označila spisy tunajšieho súdu v konaniach 8P/85/11, 8P/55/2016, 8P/59/2018, výpisy z účtov nachádzajúce sa vo vyšetrovacom spise a výsluch žalovanej.

4. Žalovaná zotrvala na svojich vyjadreniach.

5. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 21. 02. 2020, na ktoré sa nedostavila žalobkyňa ani žalovaná, preto súd vec prejednal a rozhodol v ich neprítomnosti. Súd vykonal dokazovanie prednesom právnych zástupcov, listinnými dokladmi nachádzajúcimi sa v súdnom spise, najmä odpoveďou na žiadosť o poskytnutie súčinnosti, výpismi z účtov, uznesením OR PZ Brezno ČVS: ORP-223/2-VYS-BR-2018 zo dňa 23. 01. 2019 a spismi tunajšieho súdu sp.zn. 8P/85/2011, 8P/55/2016 a 8P/59/2018.

6. Pred otvorením pojednávania zobrala žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu žalobu v časti 5 461,-Eur s príslušenstvom späť, čo odôvodnila tým, že v zmysle zistení orgánov činných v trestnom konaní s poukázaním na uznesenie OR PZ v Brezne žalovaná celkovo po odpočítaní vkladov vybrala sumu 3 431,62 Eur. Z trestného spisu je zrejmé, že žalovaná sa k výberom priznala s tým, že dlh uznala a peniaze dcére (žalobkyňi) vráti.

7. Na pojednávaní právny zástupca žalovanej vzniesol námietku premlčania ohľadom výberov za obdobie od 08. 02. 2012 do 04. 02. 2014, ohľadom výberov za obdobie od 23. 01. 2017 do 30. 04. 2018 poukázal na rozsudok tunajšieho súdu sp.zn. 8P/59/2018, hlavne na jeho výrok II., kde bola žalovaná zaviazaná na zaplatenie dlhu na úsporách za obdobie od 07. 05. 2016 do 10. 05. 2018, čo predstavuje prekážku právoplatne rozhodnutej veci. Ide o konanie vo veci výživného, preto je potrebné uplatniť Civilný mimosporový poriadok. Doložené uznesenie OR PZ ČVS: ORP-223/2-VYS-BR-2018 považoval za nepoužiteľný dôkaz s poukazom na § 193 Civilného sporového poriadku. K čiastočnému späťvzatiu nemal námietky, vo zvyšku navrhoval žalobu zamietnuť.

8. Právny zástupca žalobkyne na pojednávaní uviedol, že žalovaná vybrala finančné prostriedky z účtu v tom čase maloletej žalobkyne, ktoré tam boli vložené otcom žalobkyne ako tvorba úspor. Toto potvrdila aj v priebehu trestného konania, kde sa zaviazala finančné prostriedky aj vrátiť. Uznesenie OR PZ ČVS: ORP-223/2-VYS-BR-2018 je možné použiť, súd v tomto konaní nerozhoduje o trestnej zodpovednosti, ale skutočnosti zistené v priebehu trestného konania môžu byť použité aj v civilnom sporovom konaní. Nejde o konanie podľa Civilného mimosporového poriadku, pretože sa to netýka vyživovacej povinnosti, ale žalobkyňa si uplatňuje finančné prostriedky v dôsledku neoprávnených výberov žalovanou. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania zo strany žalobkyne žiadal, aby súd na ňu neprihliadol z dôvodu rozporu s dobrými mravmi.

9. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len "OZ"), výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

10. Podľa § 106 ods. 1, 2 OZ, právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

11. Podľa § 420 ods. 1 OZ, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

12. Podľa § 63 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z.z. (Zákona o rodine), ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor. V takom prípade súd uvedie pri určení výživného sumu výživného, ktorá je určená na tvorbu úspor, a uloží povinnému rodičovi, aby túto sumu poukazoval na osobitný účet maloletého dieťaťa, ktorý v prospech neho zriadi rodič, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Na nakladanie s prostriedkami na účte maloletého dieťaťa je potrebný súhlas súdu.

13. Podľa § 145 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len "CSP"), ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzátí žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

14. Podľa § 230 CSP, ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova.

15. Vzhľadom na čiastočné späťvzatie žaloby súd konanie v časti o zaplatenie 5 461,-Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 5 461,-Eur od 01. 05. 2018 do zaplatenia vo výroku I. tohto rozsudku zastavil.

16. Všeobecná zodpovednosť za škodu a prípady osobitnej zodpovednosti upravené Občianskym zákonníkom vytvárajú systém občianskoprávnej zodpovednosti za škodu. Ide o zodpovednosť fyzických alebo právnických osôb, ktoré spôsobili škodu iným osobám, pokiaľ na ich zodpovednosť vzhľadom na konkrétny vzťah subjektu zodpovedajúceho za škodu k poškodenému alebo vzhľadom na porušenie určitých povinností, v dôsledku čoho došlo k spôsobeniu škody inej osobe, netreba aplikovať ustanovenia iného zákona o zodpovednosti za škodu. Predpokladom vzniku každej občianskoprávnej zodpovednosti je protiprávny úkon, spôsobenie škody a príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a škodou. Ak sa preukáže, že škodca spôsobil niekomu škodu porušením právnej povinnosti (dôkazné bremeno postihuje poškodeného), zo zákona sa predpokladá, že škodca škodu zavinil. Existenciu zavinenia škodcu poškodený nemusí dokazovať. Pri občianskoprávnej zodpovednosti za škodu vzniká záväzkovoprávny vzťah medzi tým, kto za škodu zodpovedá, a medzi poškodeným. Obsahom tohto vzťahu je právo poškodeného požadovať náhradu škody a povinnosť toho, kto podľa zákona za škodu zodpovedá, škodu nahradiť. Právne posúdenie uplatneného nároku je vždy úlohou súdu.

17. Podľa právneho zástupcu žalovanej ide o konanie vo veciach výživného plnoletých osôb. Pod takýmto konaním sa rozumie konanie, ktorým súd určuje, mení alebo zrušuje vyživovaciu povinnosť. Tu však bola vyživovacia povinnosť určená, vrátane povinnosti tvorby úspor skoršími rozsudkami a finančné prostriedky aj boli otcom žalobkyne zaplatené, ale matkou žalovanej boli z účtu vybraté a nevrátené.

Nejde teda o výživné, ale o škodu, ktorá vznikla žalobkyni, preto nie je dôvod na použitie Civilného mimosporového poriadku.

18. Z vykonaného dokazovania považoval súd za preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Brezno č.k. 8P/85/2011-36 zo dňa 28. 06. 2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12. 07. 2011 bol vo výroku I. zmenený rozsudok Okresného súdu Brezno č.k. 6C/88/2006-40 zo dňa 15. 02. 2007 vo výroku o výživnom na maloletú tak, že s účinnosťou od 23. 03. 2011 sa výživné zvýšilo z 2 500,-Sk/82,98 Eur mesačne na 166,-Eur mesačne, ktoré bol otec povinný platiť vždy do 15. dňa každého mesiaca dopredu, a to sumu 86,-Eur k rukám matky maloletej a 80,-Eur na tvorbu úspor maloletej na jej účet založený v T. banka Slovensko a.s. č. účtu: XXXXXXXXXXX/XXXX. Podľa výroku II. rozsudku dlh na zročnom výživnom vo výške 271,19 Eur bol otec povinný zaplatiť do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo výške 9,86 Eur k rukám matky maloletej a vo výške 261,33 Eur na účet maloletej. Vo výroku III. tohto rozsudku bolo zároveň uvedené, že na nakladanie s prostriedkami na účte maloletej založenom v T. banka Slovensko a.s. č. XXXXXXXXXXX/XXXX je potrebný súhlas súdu. Rozsudkom Okresného súdu Brezno č.k. 8P/55/2016-27 zo dňa 05. 04. 2016, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 07. 05. 2016 vo výroku I. došlo k zmene ohľadom starostlivosti o maloletú, ktorá bola zverená do striedavej starostlivosti oboch rodičov (teda k zmene výroku I. rozsudku č.k. 8P/85/2011-36) a vo výroku III. tohto rozsudku boli obaja rodičia zaviazaní prispievať na tvorbu úspor na vyššie uvedený účet sumou 40,-Eur mesačne každý.

19. Rozsudkom Okresného súdu Brezno č.k. 8P/59/2018-29 zo dňa 10. 05. 2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 01. 06. 2018 bol vo výroku I. zmenený rozsudok Okresného súdu Brezno č.k. 8P/55/2016-27 zo dňa 05. 04. 2016 vo výroku IV. tak, že aktuálny účet na tvorbu úspor maloletej bol účet založený v F. banke, a.s. č.ú. SKXX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX. Vo výroku II. tohto rozsudku bola matka zaviazaná dlh na tvorbe úspor maloletej od 07. 05. 2016 do 10. 05. 2018 vo výške 825,28 Eur uhradiť na tento nový účet do 05. 11. 2018. Zo spisu sp.zn. 8P/59/2018 súd zistil, že matka maloletej (žalovaná) zrušila pôvodný účet určený na tvorbu úspor a založila nový, o čom otca v tom čase maloletej žalobkyne ani neinformovala, zistil to až neskôr. Zo zápisnice zo dňa 10. 05. 2018 z predmetného spisu vyplýva, že ku dňu 30. 04. 2018 bola na novom účte maloletej (žalobkyne) suma 1 014,72 Eur, ale za obdobie 23 mesiacov tam mala byť suma 1 840,-Eur. Otec žalobkyne vkladal na účet finančné prostriedky, ale z neho nič nevyberal. Matka na účet vkladala finančné prostriedky, napríklad dňa 19. 02. 2018 vložila sumu 3 191,-Eur, ale vzápätí dňa 12. 03. 2018 vybrala vyššiu sumu 4 941,-Eur, čo znamená, že matka vybrala aj peniaze, ktoré vložil otec maloletej a tie nevrátila. Matka maloletej uviedla, že je ochotná tú sumu doplatiť maloletej do dňa 05. 11. 2018.

20. Z odpovede na žiadosť o poskytnutie súčinnosti, ktorá bola vypracovaná dňa 17. 09. 2018 spoločnosťou F. banka Slovensko, a.s. súd zistil, že v prospech v tom čase maloletej žalobkyne bol dňa 28. 06. 2011 zriadený účet č. XXXXXXXXXXX/XXXX - detský sporiaci účet. Ako majiteľ účtu bola uvedená v tom čase maloletá žalobkyňa, disponujúcou osobou k účtu bola iba žalovaná a účet bol vedený za obdobie od 28. 06. 2011 do 23. 05. 2016. Dňa 23. 05. 2016 bol zriadený účet SKXX XXXX XXXX XXXX XXXX - študentský účet, ktorého majiteľom je žalobkyňa a dispozičné právo k tomuto účtu mali za obdobie od 23. 05. 2016 do 19. 01. 2017 žalobkyňa a žalovaná a za obdobie od 19. 01. 2017 aj otec žalobkyne.

21. Z výpisu z účtu č. XXXXXXXXXXX/XXX (SKXX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX) za obdobie od 28. 06. 2011 do 23. 05. 2016 súd zistil, že žalovaná (ako jediná disponujúca osoba) v tomto období uskutočnila výbery z tohto účtu, a to dňa 08. 02. 2012 v sume 100,50 Eur, dňa 14. 02. 2012 v sume 230,15 Eur, dňa 01. 03. 2012 v sume 201,-Eur, dňa 13. 03. 2012 v sume 160,80 Eur, dňa 09. 05. 2012 v sume 30,-Eur, dňa 10. 01. 2013 v sume 603,-Eur, dňa 18. 01. 2013 v sume 100,-Eur, dňa 04. 02. 2013 v sume 160,-Eur, dňa 18. 02. 2013 v sume 95,47 Eur, dňa 04. 02. 2014 v sume 703,50 Eur a dňa 04. 02. 2014 v sume 442,20 Eur. Na uvedený účet za dané obdobie vložila finančné prostriedky v celkovej výške 460,-Eur (dňa 28. 06. 2011 sumu 10,-Eur a dňa 03. 02. 2014 sumu 450,-Eur). Rozdiel medzi sumami, ktoré vybrala a vložila žalovaná predstavuje 2 366,62 Eur.

22. Čo sa týka vkladov a výberov z účtu č. SKXX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, tak v konaní vedenom pod sp.zn. 8P/59/2018 bol riešený aj dlh na tvorbe úspor za obdobie od 07. 05. 2016 do 10. 05. 2018 a žalovaná bola zaviazaná zaplatiť tento dlh vo výške 825,28 Eur do 05. 11. 2018. V tejto časti uplatneného nároku (výbery za obdobie od 23. 01. 2017 do 30. 04. 2018) súd preto považoval za preukázanú prekážku už rozhodnutej veci. Z doložených výpisov z tohto účtu je pritom zrejmé, že pri

zriadení tohto nového účtu naň žalovaná z predchádzajúceho účtu nepreviedla resp. na tento nový účet nevložila finančné prostriedky zodpovedajúce sume úspor, ktorá mala byť vedená na predchádzajúcom účte a zodpovedala by sume, ktorá tam mala byť nasporená, ak by matka neuskutočňovala výbery bez súhlasu súdu a ani neskôr na tento účet nevložila tomu zodpovedajúcu sumu.

23. Z uznesenia OR PZ Brezno ČVS: ORP-223/2-VYS-BR-2018 zo dňa 23. 01. 2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 19. 02. 2019 súd zistil, že trestné stíhanie začaté vo veci prečinu krádež bolo zastavené z dôvodu, že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Z odôvodnenia tohto uznesenia vyplýva, že na základe oznámenia advokáta JUDr. Petra Šramka a súvisiaceho spisového materiálu bolo uznesením vyšetrovateľa PZ zo dňa 27. 07. 2018 začaté trestné stíhanie za zločin krádež, ku ktorému malo dôjsť na tom skutkovom základe, že "v doposiaľ bližšie neurčenom čase v dobe od 28. 06. 2011 do 25. 06. 2018 na doposiaľ bližšie neurčenom mieste doposiaľ neznámy páchatel vykonal neoprávnene bez súhlasu súdu, výbery hotovosti z bankového účtu č.ú. XXXXXXXXXXX/XXXX F. banke Slovensko, a.s. (predtým T. banka Slovensko, a.s.) a bankového účtu č.ú. SKXX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, ktoré boli určené na tvorbu účtov maloletej I. M. (žalobkyne)". V priebehu trestného konania bolo zistené, že rozdiel medzi výbermi a vkladmi žalovanej za obdobie od 08. 02. 2012 do 30. 04. 2018 predstavoval sumu 3 431,62 Eur. Trestné stíhanie bolo zastavené z dôvodu, že nebola naplnená subjektívna stránka - úmyselné zavinenie, ktoré sa nepodarilo preukázať, keď síce žalovaná uskutočnila výbery finančných prostriedkov, ktoré mala investovať do dcéry, ale nespĺnila si zákonnú povinnosť požiadať príslušný súd o súhlas na vykonanie takýchto finančných transakcií a žalobkyňa ako poškodená ani nedala súhlas na pokračovanie v trestnom stíhaní. V priebehu trestného konania bol otec žalovanej vypočutý ako svedok a uviedol, že ho matka žalobkyne nikdy neinformovala, že potrebuje siahnuť na peniaze na bankovom účte resp. účtoch zriadených na tvorbu úspor žalobkyne, nebol spoludisponentom na prvom účte a banka mu nechcela ani poskytnúť výpisy z pôvodného bankového účtu, pretože bol zrušený, čo zistil na jar 2017, keď bol v banke zaniest' rozsudok a tam mu oznámili, že daný účet neexistuje. Žalobkyňa vo svojej výpovedi uviedla, že dispozičné právo k účtu mala pôvodne iba žalovaná, ktorá vedela s pôvodným účtom narábať. Povedala jej, že vyberá peniaze a na čo ich potrebuje, že vlastne budú použité pre žalobkyňu napr. na nákup bezpečnostných dverí, zrekonštruovanie detskej izby, na nákup techniky, zaplatenie kurzu v autoškole. Ako poškodená nedala súhlas na pokračovanie v trestnom stíhaní. Žalovaná v priebehu trestného konania uviedla, že zrušila pôvodný bankový účet, pretože otec žalobkyne naň neprispieval tak, ako bol rozsudkami zaviazaný. Po zverení žalobkyne do striedavej starostlivosti boli obaja rodičia zaviazaní na tvorbu úspor a ona zriadila nový bankový účet. Výbery vyplývajúce z výpisov z účtu robila, priznáva sa k tomu. Bolo to z dôvodu, že nemala dostatok finančných prostriedkov na financovanie nákladov dcéry, do konca roku 2013 bola poberateľkou dávky v hmotnej núdzi, potom odišla pracovať ako opatrovateľka do H.. Výbery robila s vedomím, že keď bude dcéra (žalobkyňa) staršia, pôjde pracovať do zahraničia a peniaze jej vráti. Okrem iného použila predmetné finančné prostriedky na nákup a montáž bezpečnostných dverí, prerobenie detskej izby, nákup notebooku, na stomatologické výkony a na autoškolu. Výbery hotovosti robila bez súhlasu súdu, vybavenie súhlasu súdu je zdĺhavé a ona potrebovala urýchlene hradiť potreby žalobkyne.

24. Právny zástupca žalovanej vzniesol námietku premlčania časti uplatneného nároku. Právny zástupca žalobkyne žiadal, aby súd túto námietku premlčania posudzoval za podanú v rozpore s dobrými mravmi.

25. Dobré mravy predstavujú mimoprávne normy správania a predstavujú mimoprávny morálny normatívny systém. Dobré mravy ako nepísané morálne normy samy o sebe nie sú prameňom práva, ale ich normatívnosť a záväznosť sa odvíja od právnych noriem, ktoré na ne odkazujú. Len na základe uvedených blanketných noriem obsiahnutých v písanom práve súkromného práva sa následne dobré mravy (ako nenormatívny systém) stávajú súčasťou právneho poriadku a ich dodržiavanie požíva právnu ochranu vrátane ochrany súdnej. Je nepochybné, že právny predpis dáva dobrým mravom značnú vážnosť a silu, avšak nikde ich nešpecifikuje a nekonkretizuje, čo je do značnej miery logické a správne. Posudzovanie, čo je v súlade s dobrými mravmi, sa ponecháva súdom. Pri tomto hodnotení súd musí vychádzať predovšetkým z okolností konkrétneho prípadu, pričom prihliada predovšetkým na to, za akých okolností bola námietka premlčania vznesená a za akých okolností k premlčaniu došlo (dôvody, pre ktoré nedošlo k uplatneniu práva), prípadne samotnú ujmu, ktorá veriteľovi v dôsledku účinkov premlčania hrozí. Tieto okolnosti by pritom museli byť naplnené v natoľko výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do princípu právnej istoty, akým je odopretie práva uplatniť námietku premlčania. Námietka premlčania môže byť v rozpore s dobrými mravmi len v takom prípade,

ak by druhému účastníkovi takýto výkon práva spôsobil neprimeranú tvrdosť, šikanu a to s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, ako aj sociálne postavenie účastníkov. Samotná dôvodnosť vznesenej námietky premlčania však rozpor s dobrými mravmi nezakladá. Aplikácia inštitútu dobrých mravov na vznesenú námietku premlčania prichádza do úvahy iba vo výnimočných a ojedinelých prípadoch. Preto je potrebné pri skúmaní otázky, či je vznesenie námietky premlčania v rozpore s dobrými mravmi skúmať, či účastník konania, ktorý sa dovoľáva rozporu s dobrými mravmi v súlade s § 3 ods. 1 OZ, postupoval s dostatočnou mierou starostlivosti a opatrnosti práve v súlade so zásadou vigilanti iura, ktorá predpokladá, že každý zodpovedá za náležitú mieru predvídavosti a opatrnosti nielen pri vzniku právneho vzťahu, ale aj pri uplatňovaní svojich práv a výkone svojich práv a povinností z neho vyplývajúcich. Dobrým mravom zásadne neodporuje, ak namieta niekto premlčanie práva uplatňovaného voči nemu, keďže inštitút premlčania prispievajúci k istote v právnych vzťahoch je inštitútom zákonným a použiteľným vo vzťahu k akémukoľvek právu, ktoré sa podľa zákona premlčuje. Ak by však výkon práva namietať premlčanie uplatneného nároku bol len prostriedkom umožňujúcim poškodiť iného účastníka právneho vzťahu, zatiaľ čo dosiahnutie vlastného zmyslu a účelu sledovaného právnou normou by zostalo vedľajšie a z hľadiska konajúceho by bolo bez významu, jednalo by sa tak síce o výkon práva, ktorý je formálne so zákonom v súlade, avšak išlo by o výraz zneužitia tohto subjektívneho práva na úkor druhého účastníka, a teda o výkon v rozpore s dobrými mravmi.

26. V tomto konkrétnom prípade by bolo, podľa názoru súdu, jednoznačne v rozpore s dobrými mravmi, ak by prihliadol na vznesenú námietku premlčania. Išlo o finančné prostriedky určené na tvorbu úspor v tom čase maloletej žalobkyne, ktoré vkladal na daný účet otec žalobkyne. Zákon umožňuje, v prípade, ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, situáciu, že časť finančných prostriedkov je použitá na tvorbu úspor. Pri tvorbe úspor sa prihliada na to, že tieto finančné prostriedky sú určené na použitie v budúcnosti napr. keď maloleté dieťa dosiahne plnoletosť a chce ďalej pokračovať v štúdiu a príprave na budúce povolanie, na účely zabezpečenia budúceho bývania, poistenia, zabezpečenia zdravotnej starostlivosti o dieťa v prípade určitých zdravotných komplikácií, teda sú určené hlavne na "uľahčenie a zabezpečenie štartu do dospeláckeho života". V záujme určitej garancie pre povinného rodiča, ako sa naloží s ním poskytnutými prostriedkami, zákon ustanovuje dve konkrétne podmienky - peňažná suma sa ukladá na osobitný účet maloletého dieťaťa, ktorý je povinný zriadiť rodič, ktorému bolo dieťa zverené do starostlivosti a zároveň na nakladanie s prostriedkami na tomto účte sa vyžaduje súhlas súdu, čím sa má zabrániť tomu, aby rodič, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti nepoužil tieto prostriedky na iné účely, ktoré vôbec neslúžia na zabezpečenie odôvodnených potrieb. Existuje rozdiel medzi bežným výživným a výživným určeným na tvorbu úspor a práve osobitosť spočívajúca v zákonom stanovenom obmedzení nakladania s prostriedkami určenými na tvorbu úspor spôsobuje problematické využitie týchto prostriedkov na zabezpečenie základných životných podmienok, pretože ich primárnym cieľom nie je využiť na takýto účel. V čase, keď žalovaná vykonávala výbery z účtu, ktorých by sa premlčanie týkalo a o ktorých súd rozhodoval, bola žalobkyňa maloletá (mala 11 až 13 rokov). V tomto veku si nemohla byť vedomá, že žalovaná porušuje zákonnú povinnosť a uskutočňuje výbery bez súhlasu súdu. Samotná žalovaná pritom v priebehu trestného konania uviedla, že si bola vedomá, že tak robí bez súhlasu súdu, lebo vybavenie súhlasu súdu je zdĺhavé a ona potrebovala veci riešiť hneď. Napriek tomu súd nie je toho názoru, že finančné prostriedky určené na tvorbu úspor by sa mali použiť na nákup bezpečnostných dverí alebo rekonštrukciu detskej izby a už vôbec s nimi nakladať bez súhlasu súdu. Zmysel tvorby úspor je totiž úplne iný. Žalobkyňa nemala z nich použitia taký prospech, aký sa pri tvorbe úspor predpokladá (napr. čo sa týka bezpečnostných dverí a prerobenia izby, tak v danom byte ani len nebýva). Pokiaľ nemala žalovaná dostatok finančných prostriedkov a došlo ku zmene pomerov, mala možnosť požiadať za dané obdobie napr. o zvýšenie výživného. Žalobkyňa ako maloletá nemohla disponovať s účtom, nemala k dispozícii výpisy z neho (tie banka nedala k dispozícii ani otcovi maloletej a boli zaistené až v priebehu trestného stíhania v roku 2018) a jej rozumová vyspelosť nezodpovedala rozumovej vyspelosti dospelého človeka (plnoletosť nadobudla v novembri 2018 a v marci 2019 bola podaná žaloba), vo veku 11 až 13 rokov sa určite nezaoberala zneniami rozsudkov a zákonnými podmienkami na nakladanie s finančnými prostriedkami na účte a už vôbec nie niečím takým ako je premlčanie. Žalovaná pritom nepoprela skutočnosť, že finančné prostriedky vyberala bez súhlasu súdu a nevrátila ich, v trestnom konaní uviedla, že ich chcela vrátiť, keď bude dcéra staršia. Ide tu o vzťah rodiča a dieťaťa, kde rodič by sa mal snažiť zabezpečiť čo najlepšie podmienky pre svoje dieťa pri jeho vstupe do dospelosti resp. pri jeho osamostatnení sa. V tomto prípade to však súd nepovažuje za preukázané, ale zo správania žalovanej vyplýva práve opak. Aj samotný dlh na tvorbe úspor, na ktorého zaplatenie bola zaviazaná rozsudkom č.k. 8P/59/2018-29 zaplatila až v exekučnom konaní, ako

uviedol právny zástupca žalobkyne a nie dobrovoľne (napriek tomu, že na pojednávaní sama prejavila ochotu zaplatiť ho do dňa 05. 11. 2018), čo svedčí skôr o neochote žalovanej vrátiť žalobkyni akékoľvek finančné prostriedky.

27. Právny zástupca žalovanej namietal, že uznesenie OR PZ Brezno ČVS: ORP-223/2-VYS-BR-2018 zo dňa 23. 01. 2019 je nepoužiteľný dôkaz, pretože súd je podľa § 193 CSP viazaný iba tým, či bol spáchaný trestný čin alebo priestupok a kto ho spáchal. Závazná je iba výroková časť rozhodnutia a má sa na mysli iba meritórne rozhodnutie. S týmto tvrdením sa súd nestotožňuje. Uznesenie policajného orgánu je listinným dôkazom, ktorý je možné použiť aj v civilnom konaní. Vyšetrovateľ PZ vychádzal z informácií získaných zákonným spôsobom v priebehu trestného konania a výsledky vyšetrovania zhrnul do odôvodnenia uznesenia o zastavení trestného stíhania, v ktorom uviedol, ktoré dôkazy boli vykonané a ako ich v súhrne vyhodnotil, keď dospel k záveru, že nedošlo k spáчанию trestného činu. Napriek tomu, že bolo skonštatované, že nedošlo k spáчанию trestného činu, neznamená to, že konanie žalovanej nemôže byť v civilnom konaní posudzované ako protiprávne alebo že by súd v civilnom konaní nemohol vychádzať z dôkazov a tvrdení zadovážených v priebehu trestného konania (čo sa aj často stáva). Ako dôkaz v civilnom konaní môže byť použitý aj celý trestný (resp. vyšetrovací) spis, v ktorom by sa nachádzali aj zápisnice z výsluchu jednotlivých svedkov. Súd by mohol vychádzať aj zo skutočností uvedených v týchto zápisniciach jednotlivo. Vyšetrovateľ však vo svojom uznesení zhrnul všetky podstatné tvrdenia do jednej listiny a jej obsah je plne relevantný a súd z neho môže jednoznačne vychádzať.

28. Súd preto považoval za preukázané, že žalovaná bez súhlasu súdu vybrala z účtu žalobkyne XXXXXXXXXXX/XXX (SKXX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX) za obdobie od 28. 06. 2011 do 23. 05. 2016 (ohľadom zvyšného časového obdobia súd prihladol na prekážku už rozhodnutej veci) finančné prostriedky v celkovej výške 2 826,62 Eur a vložila tam sumu 460,-Eur. Rozdiel týchto súm vo výške 2 366,62 Eur predstavuje škodu, ktorá vznikla žalobkyni, pretože žalovaná porušila zákonnú povinnosť uvedenú v Zákone o rodine (aj vo výroku III. rozsudku č.k. 8P/85/2011-36), disponovala s finančnými prostriedkami na účte určenom na tvorbu úspor pre žalobkyňu bez súhlasu súdu, o tejto skutočnosti vedela (čo aj sama uviedla v priebehu trestného konania) a v dôsledku takéhoto jej konania vznikla žalobkyni škoda, pretože finančné prostriedky na pôvodný (a ani nový účet) určený na tvorbu úspor nevrátila. Z týchto dôvodov ju súd zaviazal na zaplatenie sumy 2 366,62 Eur.

29. V prevyšujúcej časti vzhľadom na vyššie uvedené dôvody žalobu zamietol.

30. Žalovaná sa nesplnením peňažného záväzku dostala do omeškania. Žalobkyňa si uplatnila úrok z omeškania od dátumu 01. 05. 2018. Podľa názoru súdu však nie je možné priznať úroky z omeškania od tohto dátumu. Keďže v Občianskom zákonníku pri náhrade škody nie je ustanovený čas plnenia, treba uplatniť § 563 OZ, teda dlžník je povinný zaplatiť náhradu škody prvý deň po tom, čo ho veriteľ požiadala o splnenie. Súd vychádza aj z R 27/1977, podľa ktorého "úroky z omeškania možno žalobcovi priznať iba od toho času, keď sa dlžník dostal do omeškania. Keďže v Občianskom zákonníku pri nároku na náhradu škody nie je ustanovený čas splnenia, podľa ustanovenia § 78 (teraz § 563) treba vychádzať z toho, že škodca je povinný nahradiť škodu prvý deň po tom, čoho veriteľ požiadala o splnenie. Ak nedošlo požiadanie dlžníkovi už skôr, treba za kvalifikované požiadanie považovať žalobu; dňom zročnosti pohľadávky uplatnenej v žalobe však nebude deň nasledujúci po podaní žaloby na súde, ale deň po doručení tejto žaloby žalovanému." Žalobkyňa nepreukázala, že by žalovanú pred podaním žaloby vyzvala na plnenie z titulu náhrady škody vo výške akú uviedla v žalobe (na základe výzvy, ktorá bola doložená spolu so žalobou totiž žalovaná finančné prostriedky zaplatila, aj keď ich neskôr z účtu vybrala). Žalovaná bola preukázateľne vyzvaná na plnenie v konkrétnej výške až dňa 10. 06. 2019, kedy jej bola súdom doručená žaloba s prílohami. Podľa vyššie uvedeného bola žalovaná povinná plniť dňa 11. 06. 2019 a do omeškania sa dostala dňa 12. 06. 2019. Z týchto dôvodov súd žalobkyni priznal úrok z omeškania vo výške 5 % zo sumy 2 366,62 Eur od 12. 06. 2019 do zaplatenia a v prevyšujúcej časti ohľadom úroku z omeškania žalobu zamietol.

31. Súd nevykonal navrhovaný dôkaz - výsluch žalovanej, pretože z jej výpovede by neboli zistené iné skutočnosti ako bolo možné zistiť z listinných dôkazov zadovážených do súdneho spisu a jej výsluch súd považoval za nadbytočný.

32. O trovách konania súd rozhodol podľa § 257 CSP. Žalovanej ako strane v spore v prevažnej časti úspešnej by patrilo nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni podľa pomeru úspechu a neúspechu, keď bola žaloba v časti vzatá späť (na základe zadovážených listinných dôkazov v priebehu súdneho konania) a v časti bola zamietnutá. Súd však v tomto konaní vychádzal z dôvodov hodných osobitného zreteľa, keď dôvodom podania žaloby bolo, že matka bez súhlasu súdu vyberala z účtu žalobkyne určeného na tvorbu úspor finančné prostriedky a tieto jej nevrátila. Išlo pritom o finančné prostriedky patriace žalobkyni (dcére žalovanej), ktoré mali slúžiť pre ňu do budúcnosti a nie napr. na nákup bezpečnostných dverí do bytu alebo rekonštrukciu izby v byte, ktorý žalobkyňa ani nevlastnila a ani v ňom nebýva. Bolo by nespravodlivé za tohto stavu aj vzhľadom na samotné správanie žalovanej priznávať jej akúkoľvek náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia v dvoch vyhotoveniach na tunajší súd (§ 362 ods. 1, 2 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Zákona č. 233/1995 Z.z. (Exekučný poriadok).